
130818 Tolfte söndagen efter trefaldighet Simon Johansson

Text: Lukas 13: 10-17

Vad tänker du på när du hör ordet frihet?

Frihet är ju ett av våra mer positivt laddade ord. Frihet är motsatsen till tvång och frihet är också motsatsen till att vara bunden vid något eller någon. Frihet kan vara från något, men frihet kan lika ofta vara till något, att få tänka, göra eller tro.

Frihet är det bästa ting sökas kan all världen kring. Så skriver den gamle Strängnäs-biskopen, Thomas.

Vi påminns ibland om ordet frihet inte minst i media. Just nu går mina tankar till de människor som lever i Syrien, där inbördeskrig pågår. Eller i Egypten i kölvattnet av den störtade presidenten Mursi, där anhängare till honom nu uttrycker sitt missnöje öppet på gatorna. Protesterna är på liv och död, bara i fredags kostade den 50 människors liv. Det säger något om vad frihet och längtan efter frihet kan betyda, i alla fall för några människor på vår jord. För människorna i Egypten är kampen för frihet en kamp på liv och död. Riktigt lika stark är nog inte vår längtan efter frihet, för många av oss upplever oss nog som ganska så fria. Men kanske vi ändå känner på ofrihet ibland i form av oro och depression, sjukdom men också för något våld och manipulationer i nära relationer eller i organisationer. Därför har vi nog en bild av vad ofrihet kan vara, även vi om inte står mitt uppe i ett inbördeskrig. Omgivningen kan sätta gränser, samhälle, kyrka, familj och många andra. Synliga eller osynliga regler som man måste hålla. Men ofriheten kan också sitta i oss själva, en otrygghet, en ovishet eller som kvinnan i evangelietexten – sjukdom. Mitt i gudstjänstens på Sabbaten den dag som i judisk tradition är så omgärdad av regler om vad man får och inte får göra. Det skulle och skall vara en dag för vila, nästan allt annat var fel. Där fanns också en människa – en kvinna som var sjuk, hon var krokryggig, hade problem med sin rygg. Hon kände smärta men blev också begränsad i vad hon kunde göra i sitt liv, säkert påverkade det också hennes självförtroende. Säkert hade hon sökt hjälp för sin sjukdom, men utan att få gehör. Hon beskrivs i texten som bunden av en sjukdomsande – bunden av de onda krafterna i tillvaron (av Satan, demoniserad). I texten står det att hon var under Djävulens våld. Några har tolkat det som att sjukdomar är ett uttryck för att man inte riktigt är ett kristen eller inte riktig är kristen sämre kristen. Om man då är sjuk och ber om att bli frisk, men inte blir frisk är det ett tecken på att man har för lite tro eller felaktig tro. Den tolkningen tror jag inte alls på, vi får inte tro att sjukdomar är ett straff eller ett uttryck för en bristande tro. Snarare är det väl så att sjukdom är en del av de livsvillkor som vi lever under i en värld som är förgänglig eller med andra ord – *allt skapat har lags under tomhetens välde* (Rom 8:18 -23).

Därför är det så stort att Jesus griper in en människas liv, en människa som varit så märk av sin sjukdom. Han gör ett under – det leder till helande från sin sjukdom – det är i sig stort. Men det visar också för henne och alla de andra i synagogan att Guds rike är närvarande. Livet segrar över det förgängliga, hoppet över det hopplösa. Werner Jeanrond skriver: *Guds rike karakteriseras av frihet från all slags förtryck och en radikal jämlikhet mellan människor, jag är beredd att hålla med. När Guds rike bryter fram löses bojar och den fattige reser sig upp* (Jes 58). *Det blir frihet för de fångna, syn för de blindade och glädje för de fattiga, för att återge vad Jesus sa vid ett annat tillfälle i en Synagoga*(Luk 4).

Kvinnan som blir frisk blir glad och glada blir säkert många andra där. Men riktig alla blir inte glada, Synagogföreståndaren har svårt att tolerera det som skett – ett att Jesus botade på sabbaten. Det blir en diskussion om lag och evangelium, ordning och frihet, tradition och förnyelse. Det är lätt att bli irriterad över när något sker som bryter mönstret, när det inte blir som vi är vana vid, det är lätt att bli enkelspårig att se mer till ramar och regler än till det som ramar och regler berör som synagogföreståndaren är ett exempel på. Jesus är en fantastisk pedagog, det visar han också denna gång berättelsen avslutas med några tankvärda ord som sätter sabbatsfirande och söndagsfirande i rätt perspektiv. *Sabbaten blev till för människan, inte människan för sabbaten*. Sabbaten blev till för människan just för att hon behöver vila, men också regelbundet möta den som hon hör samman med, hennes ursprung och mål – Gud själv - gudstjänsten/mässan. Därför är sabbaten och det som senare blev söndagen för oss i kristen tradition – så viktig. Men den är inte viktigare än människan själv, en människa i nöd behöver allt hjälp den kan få, också på en söndag. Lika självklart som djuren skall ha mat, också de dagar man helst skulle slippa eller då vi av någon anledning helt enkelt måste arbeta en söndag eller helgdag, lika självklart är det också att göra gott mot en medmänniska en söndag. För att ytterligare förstärka sitt budskap hänvisar Jesus till den gemensamma traditionen – *hon är ju också ett Abrahams barn* – skulle inte hon få bli fri just idag, fri att leva, fri att älska och fri att tacka och be.

Frihet från förtryck – men också frihet till något till ett sammanhang. Undret som sker befriar den krokrygga kvinnan från smärtan och utanförskapet men leder henne in i en djupare gemenskap med Gud det är också det en del av befrielsen. För att vara än mer kyrkotrogen så citerar jag vår egen Kyrkoordning. *Kyrkans centrum och livskälla är Jesus Kristus och evangeliet om honom. Evangeliet leder människan till gemenskap med Gud som är hennes ursprung och mål*. Vi behöver i vår tid frihet inte bara från förtryck utan också till att kunna bejaka Gud. Vi behöver fortfarande frihet från och frihet till. Frihet från olika typer av förtryck mot människor politiskt, religiös, ekonomiskt, sexuellt. Men lika mycket behöver också uppmuntran till att våga höra till – höra Gud till. *Att få fira gudstjänst på sabbatsdagen eller söndagen i ett land där få gör det och där vi knappast uppmanas att göra det är också - frihet*. Det borde för övrigt vara helt naturligt att göra det - en mänsklig rättighet.